

Pisma procesowe w sprawach karnych z objaśnieniami i wzorami do pobrania

Wydanie 11.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Przedmowa

Postępowanie karne toczy się według reguł ściśle określonych w Kodeksie postępowania karnego. Jego uczestnicy mogą składać wnioski lub oświadczenia na piśmie albo ustnie do protokołu. W wielu przypadkach czynność procesowa musi być dokonana na piśmie, a przepisy KPK określają wymogi, jakie musi ono spełniać. Mogą to być warunki ogólne, określone w art. 119 § 1 KPK, który przewiduje, że pismo procesowe powinno zawierać:

- 1) oznaczenie organu, do którego jest skierowane, oraz sprawy, której dotyczy;
- 2) oznaczenie oraz adres wnoszącego pismo, a także – w pierwszym piśmie złożonym w sprawie – numer telefonu, telefaksu i adres poczty elektronicznej lub oświadczenie o ich nieposiadaniu;
- 3) treść wniosku lub oświadczenia, w miarę potrzeby z uzasadnieniem;
- 4) datę i podpis składającego pismo.

Od 1.10.2029 r. można będzie składać oświadczenia elektronicznie, które będą uważane za złożone na piśmie. Oświadczenie składane elektronicznie musi być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym i wysłane na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z 18.11.2020 r. o doręczeniach elektronicznych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1045 ze zm.), wpisany do bazy adresów elektronicznych. Oświadczenie złożone elektronicznie będzie włączane do akt sprawy (art. 116 § 2 KPK w brzmieniu od 1.10.2029 r.). Istniał też będzie obowiązek zamieszczenia, w pierwszym piśmie złożonym w sprawie oświadczenia wnoszącego pismo będącego podmiotem niepublicznym, informacji o wyrażeniu zgody na dokonywanie doręczeń na adres do doręczeń elektronicznych, wraz ze wskazaniem tego adresu albo braku takiej zgody, chyba że takie oświadczenie już zostało przez niego w tym postępowaniu złożone (art. 82 pkt 4 ustawy z 18.11.2020 r. o doręczeniach elektronicznych).

Dla niektórych pism przewidziane są szczególne wymagania, np. dla środków odwoławczych konieczne jest wskazanie zaskarżonego rozstrzygnięcia lub ustalenia oraz podania, czego domaga się odwołujący. Jeżeli środek odwoławczy

pochodzi od oskarżyciela publicznego, obrońcy lub pełnomocnika, powinien ponadto zawierać wskazanie zarzutów stawianych rozstrzygnięciu oraz uzasadnienie (art. 427 § 1 i 2 KPK).

Jeżeli pismo nie odpowiada warunkom formalnym, zarówno ogólnym, jak i szczególnym, a brak jest tego rodzaju, że pismo nie może otrzymać biegu, albo brak polega na niezłożeniu należytych opłat lub upoważnienia do podjęcia czynności procesowej, wzywa się osobę, która wniosła pismo, do usunięcia braku w terminie 7 dni. Wzywając do usunięcia braku osobę, która wniosła pismo, poucza się o skutkach procesowych wyrażenia zgody albo jej braku (art. 120 § 1–2 KPK).

Wprawdzie Kodeks postępowania karnego nie zawiera szczegółowych regulacji co do sposobu sporządzania pism, lecz w praktyce wypracowano określone reguły, które mają, z jednej strony, przyczynić się do ich skuteczności, a z drugiej – ułatwić organom procesowym ich rozpoznanie. Pisma te, poza spełnieniem ustawowych wymagań formalnych, powinny być ujęte w sposób syntetyczny i napisane zrozumiałym językiem prawnym lub prawniczym, pozbawionym metafor. Obszerne wywody zawierające treści nieistotne dla rozstrzygnięcia nie tylko powodują znużenie u zapoznającego się z nimi, ale także w gąszczu różnych wątków znikają najważniejsze argumenty. O skuteczności pisma nie decyduje jego obszerność, ale celność argumentacji.

W wypadku pisma pochodzącego od obrońcy lub pełnomocnika, po wskazaniu podstawy prawnej nie powinno zaczynać się np. od słów „Działając w imieniu mojego mocodawcy (upoważnienie do obrony w załączeniu)”, „Działając jako obrońca J.W. (upoważnienie do obrony w załączeniu)”.

To, że obrońca lub pełnomocnik działa w takim charakterze, powinno wynikać z zamieszczenia takiej informacji w górnym lewym rogu pisma, w którym podaje się adres kancelarii z znaczeniem, że jest obrońcą lub pełnomocnikiem określonego oskarżonego lub podejrzanego albo pełnomocnikiem określonej osoby.

Oznaczając organ, do którego pismo jest skierowane, nie podaje się adresu tego organu i kodu pocztowego, bowiem wskazując organ, trzeba używać jego urzędowego określenia. Nazwę sądu apelacyjnego, okręgowego i rejonowego ustala się zgodnie z nazwą miejscowości stanowiącej jego siedzibę [§ 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18.6.2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 867 ze zm.)]. Przykładowo, Sąd Apelacyjny w Białymstoku, Sąd Okręgowy w Łomży, Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku [§ 1 pkt 1, § 2 pkt 1 lit. b, § 3 pkt 6 lit. b rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.12.2018 r. w sprawie ustalenia siedzib i obszarów właściwości sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych oraz zakresu rozpoznawanych przez nie spraw (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2462 ze zm.)]. Nie jest wymagane wskazanie wewnętrznej komórki organizacyjnej, np. wydziału, lecz – trafnie w literaturze – wskazuje się, że jest to celowe, gdyż ułatwia postępowanie z pismem (*M. Cieślak, K. Łojewski, Pisma procesowe w sprawach karnych, Warszawa 1974, s. 12*).

Ze względu na to, że organem procesowym jest prokurator, a nie prokuratura, w piśmie jako adresata podaje się np. Prokurator Regionalny w Warszawie, Proku-

rator Okręgowy w Siedlcach, Prokurator Rejonowy w Giżycku. Mając na uwadze zasady, na jakich zorganizowana jest prokuratura, a w szczególności zasadę podporządkowania i jednolitości, pismo powinno być kierowane do prokuratora kierującego jednostką organizacyjną prokuratury.

Właściwe sporządzanie pism procesowych sprawia trudności przede wszystkim w zakresie nadania im właściwej formy, prawidłowego ujęcia kwestii, które mają być poruszone, a także przytaczanej argumentacji.

Wychodząc naprzeciw tym trudnościom, w niniejszym zbiorze zawarto wzory pism, których podstawę sporządzenia stanowi Kodeks postępowania karnego. Pominięto, jako przekraczające zakres publikacji, pisma w postępowaniu karnym wykonawczym, przewidziane w Kodeksie karnym wykonawczym.

Podstawową materię stanowią wzory pism procesowych, których przedmiotem są abstrakcyjne stany faktyczne, ale mogące wystąpić w praktyce. Nie są to tylko schematycznie ujęte wzory, lecz wypełnione konkretną treścią. Mogą być podstawą dla sporządzenia pism w określonych sprawach, zawierających zbliżone lub całkowicie odmienne stany faktyczne.

Nie ograniczono się tylko do podania konkretnego pisma modelowego co do formy i treści, ale także zamieszczono objaśnienia, w których wskazano problemy wynikające na tle danego pisma, a ich wyjaśnienia dokonano przede wszystkim na podstawie judykatury. Dzięki temu opracowanie odgrywa jednocześnie rolę krótkiego komentarza praktycznego.

Pogrupowania wzorów dokonano na podstawie kryterium chronologicznego przepisów Kodeksu postępowania karnego.

Publikację przygotowano z myślą o osobach chcących samodzielnie sporządzić określone pismo, a niemających właściwego przygotowania, a także o tych zajmujących się profesjonalnie świadczeniem pomocy prawnej. Z tego względu pominięto pisma procesowe sporządzane przez oskarżyciela publicznego oraz organy postępowania przygotowawczego, a także przez sądy.

Wprawdzie zamieszczone pisma mają charakter abstrakcyjny, co oznacza, że stany faktyczne, organy procesowe, nazwiska i nazwy organów w nich wymienione nie wystąpiły w kontekście wynikającym z treści pisma, ale zachowano nazewnictwo i strukturę sądów oraz innych organów, aby ułatwić właściwe określenie adresata pisma.

Warszawa, lipiec 2025 r.

prof. dr hab. *Ryszard A. Stefański*

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl